

Innst. 32 S

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget fra Stortingets presidentskap

Innstilling fra Stortingets presidentskap om endringer i reglene om rett til innsyn i Stortingets dokumenter

Til Stortinget

1. Spørsmål om innsyn i utredningsseksjonens dokumenter

1.1 Reglene om rett til innsyn i Stortingets dokumenter

Regler om dokumentoffentlighet for Stortinget (SDO) ble første gang vedtatt av Stortinget i plenum 14. juni 2000, jf. Innst. S. nr. 234 (1999–2000). I sammenheng med den nye loven av 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova), vedtok Stortinget 16. mars 2009 nye regler om rett til innsyn i Stortingets dokumenter, jf. Innst. S. nr. 166 (2008–2009) fra Presidentskapet. De nye reglene trådte i kraft 1. april 2009. Ifølge § 1 i SDO gjelder bestemmelsene i offentliglova tilsvarende for Stortinget, så langt de passer, med de presiseringer og unntak som følger av reglene for Stortinget.

Reglene for Stortinget omfatter Stortinget som kollegialt organ, stortingskomiteene, Presidentskapet, Stortingets internasjonale delegasjoner, andre kollegiale organer som har sekretariat i Stortingets administrasjon, og Stortingets administrasjon. De tidligere reglene gjaldt ikke for – og de nye reglene gjelder ikke for – stortingsrepresentantene, stortingsgruppene og gruppesekretariatene, jf. § 2 første ledd; det vil si at det ikke kan kreves innsyn hos disse. § 2 første ledd i de tidligere reglene fastsatte at de heller ikke gjaldt for dokumenter som utveksles mellom

stortingsrepresentantene, stortingsgruppene og gruppesekretariatene på den ene side og stortingsorganer som reglene gjelder for.

Det sistnevnte spørsmålet ble drøftet på nytt i Innst. S. nr. 166 (2008–2009) s. 4–5. Følgende gjengis fra innstillingen:

"Spørsmålet om det hos Stortingets administrasjon, presidentskap etc. bør kunne kreves innsyn i brevveksling med representantene og gruppene, er drøftet på s. 10–11 i Innst. S. nr. 234 (1999–2000). Der er det gitt følgende eksempler på dokumenter som utveksles mellom representantene og Stortingets administrasjon eller et kollegialt organ som administrasjonen er sekretariat for: Søknad om permisjon, reiseregning m/vedlegg, telefonregning, søknad om dekning av spesielle utgifter i forbindelse med reise, telefon etc., søknad om bruk av egen bil mot refusjon etter km-godtgjørelse, regning for pårørendes besøksreise, krav om etterlønn ut over en måned for representant som etter nyvalg ikke fortsetter på Stortinget, søknad om forskudd på lønn, søknad om tildeling av stortingsleilighet, korrespondanse vedrørende en tildelt leilighet, korrespondanse om forsikringstilfelle under den kollektive forsikringsordningen, krav om erstatning på områder hvor Stortinget er selvassurandør, søknad om tildeling av barnehageplass, søknad om dekning av utgifter til eksterne kurs. (Enkelte av disse eksemplene er ikke lenger aktuelle, og nye er kommet til.)"

Videre i Innst. S. nr. 166 (2008–2009) gjør Presidentskapet rede for tilfelle hvor det i praksis likevel har vært gitt innsyn i slike dokumenter, og har deretter følgende merknader:

"Presidentskapet har kommet til at dokumenter som utveksles mellom representantene/gruppene og Presidentskapet/Stortingets administrasjon, bør omfattes av reglene om innsyn i Stortingets dokumenter. Den någjeldende unntaksregelen går lenger enn det er grunn til ut fra hensynet til personvern.

Videre legger Presidentskapet vekt på at det er betydelig offentlig interesse for innsyn i en del av disse dokumentene og opplysningene, og at det i praksis er gitt innsyn i flere tilfelle. Fortsatt vil det i en del av disse dokumentene være opplysninger om enkeltpersoners personlige forhold som er undergitt taushetsplikt. Etter Presidentskapets oppfatning kan og bør dette vurderes når det blir bedt om innsyn. Presidentskapet foreslår derfor at unntaksregelen for disse dokumentene blir tatt ut av § 2. Dermed vil de generelle reglene i SDO og offentleglova gjelde også for disse dokumentene."

Unntaksregelen for dokumenter som utveksles mellom representantene eller gruppesekretariatene og bl.a. Stortingets administrasjon, ble dermed tatt ut i de nye reglene som ble vedtatt i 2009.

1.2 Utredningsseksjonens dokumenter

Stortingets utredningsseksjon gir faglig bistand til stortingsrepresentanter, partigrupper og komiteer. I tillegg besvarer seksjonen spørsmål fra andre lands parlamenter. En stor andel av oppdragene handler om mulige virkemidler for å nå politiske mål. Utredningsseksjonen benytter i stor grad kontakter i forsker- og fagmiljøer, organisasjoner og forvaltning, både nasjonalt og internasjonalt.

Helt fra utredningsseksjonen ble opprettet i 1999 og frem til i dag har det vært fast praksis at et avlevert notat er oppdragsgivers eiendom. Det samme gjelder praksisen om at utredningsseksjonen ikke røper hvilke oppdragsgivere som har spurt om hva. Fortrolig behandling er klart kommunisert til oppdragsgiverne. Bakgrunnen for å gi oppdragsgiverne fortrolig behandling, er å gi rom for å kunne arbeide med politiske initiativ uten at det blir kjent for politiske motstandere. Gjennom brukerundersøkelser og i dialogen med ulike oppdragsgivere har utredningsseksjonen fått inntrykk av at dette også er et klart ønske fra de aller fleste. Dette omfatter både oppdrag fra den enkelte oppdragsgiver og besvarelsene som gis i form av notater eller svar på e-post.

Denne praksisen falt inn under unntaksbestemmelsen i § 2 første ledd i reglene om dokumentofentlighet for Stortinget som ble gitt i 2000, idet bestemmelsen som nevnt fastsatte at reglene ikke gjaldt for dokumenter som utveksles mellom representantene/gruppesekretariatene og Stortingets administrasjon. Som det fremgår av redegjørelsen foran, falt denne unntaksbestemmelsen bort ved endringen i mars 2009. Forholdet til utredningsseksjonens oppdrag og notater er imidlertid ikke omtalt eller drøftet i innstillingen. Med de sterke reelle hensyn som her gjør seg gjeldende, må det likevel kunne legges til grunn at endringen av reglene ikke hadde til hensikt å endre praksis når det gjelder spørsmålet om innsyn

i dokumenter som utveksles mellom utredningsseksjonen og stortingsrepresentantene, stortingsgruppene og gruppesekretariatene.

1.3 Presidentskapets merknader

Presidentskapet viser til at spørsmålet om rett til innsyn i utredningsseksjonens inn- og utgående dokumenter ikke ble omtalt i innstillingen da de nye reglene ble vedtatt i mars 2009. Derfor må det legges til grunn at det ikke var tilsiktet å forandre den beskrevne praksisen som har vært fulgt siden utredningsseksjonen ble etablert, og som går ut på at henvendelser til seksjonen fra stortingsrepresentantene, stortingsgruppene og gruppesekretariatene blir behandlet fortrolig, og at et avlevert notat er oppdragsgivers eiendom. Etter Presidentskapets oppfatning bør denne praksisen opprettholdes. Derfor foreslår Presidentskapet tilføyd en bestemmelse i SDO § 2 første ledd om at reglene om rett til innsyn ikke gjelder for dokumenter som utveksles mellom stortingsrepresentantene, stortingsgruppene eller gruppesekretariatene på den ene siden og Stortingets utredningsseksjon.

2. Klager over avgjørelser om innsyn

§ 9 i de nye reglene bestemmer det samme som § 10 i de tidligere reglene:

"Stortingets direktør bestemmer hvilke stillingsinnehavere i administrasjonen som kan avgjøre anmodninger om dokumentinnsyn. Den som har fått avslag på en anmodning om innsyn, kan påklage avslaget til direktøren når avgjørelsen er truffet av en tjenestemann som er underordnet direktøren. Avgjørelser truffet av direktøren kan påklages til Presidentskapet."

Direktøren har bestemt at avgjørelser om å nekte innsyn bare kan tas av assisterende direktør/avdelingssjef, foruten av direktøren. Bestemmelsen om at avgjørelser truffet av direktøren kan påklages til Presidentskapet, er forutsatt forstått slik at dette bare gjelder når direktøren har truffet en avgjørelse som første instans. Det har ikke vært meningen at direktørens avgjørelse av en klage kan påklages videre til Presidentskapet. Dette fremgår av forarbeidene (Innst. S. nr. 234 (1999–2000)), og bestemmelsen har alltid vært praktisert slik. (Heller ikke etter offentleglova § 32 kan klageinstansens avgjørelse i en klagesak påklages videre.) Likevel har det vært reist tvil om denne forståelsen av reglene. For å avskjære tvil, foreslår Presidentskapet at § 9 blir presisert slik at det bare er avgjørelser truffet av direktøren som første instans som kan påklages til Presidentskapet.

3. Presidentskapets tilråding

Presidentskapet viser til ovenstående og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

I regler om rett til innsyn i Stortingets dokumenter, vedtatt av Stortinget 16. mars 2009, gjøres følgende endringer:

§ 2 første ledd skal lyde:

Disse regler gjelder ikke for stortingsrepresentantene, stortingsgruppene og gruppesekretariatene,

og heller ikke for dokumenter som utveksles mellom disse og Stortingets utredningsseksjon.

§ 9 tredje punktum skal lyde:

Avgjørelser truffet av direktøren *som første instans* kan påklages til Presidentskapet.

II

Endringene under I trer i kraft straks.

Oslo, i Stortingets presidentskap, den 5. november 2009

Dag Terje Andersen

Øyvind Korsberg

Per-Kristian Foss

Marit Nybakk

Akhtar Chaudhry

Line Henriette Hjemdal

